Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 115 JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 18, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 18-го ЧЕРВНЯ 1997 р. Ч. 115 РІК CIV.

Росія не має права на бази в Україні

Київ. — Секретар Ради національної безпеки та оборони України Володимир Горбулін спростував твердження про те, що Росія нібито будуватиме нові військові бази на винайменрій території в Севастополі, повідомила 13-го червня УНІАР.

„Жодного слова про будівництво росіянами додаткових баз в угодах немає", — сказав він в телевізійному інтерв'ю, маючи на увазі документи про розподіл Чорноморської фльоти, підписані минулого місяця в Києві президентами обох країн.

В. Горбулін реагував на заяву віцепрезидента фонду „Українська перспектива" Миколи Томенка, який сказав, покликаючись на текст угод, що росіяни отримали право будувати нові військові бази, що суперечить Конституції України. Як відомо, Росія винайматиме в України впродовж 20 років три севастопільські бухти для базування там своєї фльоти.

Згідно з УНІАР, Москва користуватиметься 4,500 об'єктами на 18,000 гектарах землі. Фахівці „Української перспективи" підрахували, що Україна діставатиме від Росії за винайм одного квадратового метра своєї території тільки одну гривню на рік.

В. Горбулін спростував і цю інформацію зазначивши, що за один квадратовий метр Москва платитиме понад дві гривні на рік. За його словами, до підписання угод Україна отримувала за це саме у 10 разів менше.

Вийшло 11 томів законів України

Київ. — Українська Незалежна Інформаційна Агенція „Республіка" (УНІАР) повідомила 13-го червня, що в Києві відбулася презентація 11-томового видання законів України, присвячена першим роковинам прийняття Конституції.

Збірка, яку видав Інститут законодавства Верховної Ради України (ІЗВРУ), включає 816 законів, ухвалених парляментом від 16-го липня 1990 року до 31-го грудня 1996 року.

Здоровлячи ІЗВРУ „за дуже важливу справу", голова Верховної Ради Олександер Мороз побажав, щоб видання збірників законів йшло синхронічно з їхнім ухваленням. Він зазначив, що деякі засоби масової інформації формують в суспільстві думку про меншевартість і другорядність парляментарної праці, однак видання цього 11-томника доводить, що законодавча праця — це „надзвичайно специфічна, складна і дуже потрібна для суспільства".

Міністер юстиції Сергій Головатий наголосив на важливості забезпечення громадян правдивою інформацією про закони і висловився за якнайшвидше ухвалення єдиної концепції видання нормативних актів в Україні, де був би чітко засвідчений порядок їхнього оприлюднення.

Голова Верховного Суду Віталій Бойкот, відзначивши корисність 11-томника для праці суддів, висловив побажання, щоб парлямент прискорив ухвалення цивільного і кримінального кодексів України.

На презентації були присутні представники правоохоронних органів, Прокуратури і Адміністрації Президента.

Відбудуться XIII Збори КУПО

Джерзі Сіті. Як повідомляє Головна Пластова Булава в днях 11-го до 13-го жовтня 1997 року відбудуться в приміщеннях Рамада готелю в Ню Джерзі XIII Збори Конференції Українських Пластових Організацій. Ці збори, що відбуваються щотри роки, рішають дальший напрям праці усіх пластових організацій та вибирають головний пластовий провід. Як це є в звичаї, на зборах КУПО звітують усі пластові організації у світі тепер із дев'ятьох країн: Австралії, Аргентини, Великобританії, ЗСА, Канади, Німеччини, Польщі, Словаччини й України, а їхні представники є запрошені до участі в зборах.

В часі зборів, поруч із звітуванням країн та представників пластового головного проводу, відбудуться пластові церемоніяли, як також з'їзд старших пластунів і Велика Рада пластових сеніорів.

В програмі XIII Зборів КУПО є перша сесія Четвертого Пластового Конгресу, яку очолює пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич. Звіти комісій, схвалення резолюцій та схвалення підсумків конгресової комісії виповнюють дальшу програму зборів, що мають також обрати новий головний пластовий провід на наступних три роки. В неділю, 12-го жовтня, заплановано Богослуження о год. 2:30 по полудні і святочну вечерю.

Усі наради відбуватимуться в готелі Рамада, що міститься при шляху ч. 10 захід в місцевості Іст Гановер, Н. Дж. Реєстрація учасників розпочнеться вже в п'ятницю, 10-го жовтня, від год. 8-ої вечора. Закриття зборів заплановане після слова новообраного голови Головної Пластової Булави в понеділок, 13-го жовтня, в полудневих годинах.

Делегати XIII Зборів КУПО повинні особисто замовити приміщення, телефонуючи до готелю на число (201) 386-5622 або факсом на число (201) 386-5724.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО „РОЙТЕРС" повідомило, що у п'ятницю, 13-го червня, хворий Поль Пот, провідник відомих Хмер Руж, убив свого міністра оборони і 11 членів його родини, залишив на півночі свою оборонну фортецю та з провідником маловідомого руху маоїстів як заклядником утік в джунглі. Співпрем'єр Камбоджі сказав, що постарілого і хворого Поля Пота, котрий керував Хмер Руж під час їхнього жорстокого правління „кривавих піль" від 1975 до 1979 року, мусіли нести, бо він безсилий і не може самостійно ходити.

„Церква в потребі" допомагає Україні

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Л. Хмельковський). — Доброчинна міжнародна організація „Церква в потребі" у червневому числі свого періодика „Мірор" подала вислід своєї діяльности у 1996 році. Грошову допомогу в сумі понад 63.9 млн. дол. було надано 122 країнам, серед який Україна (4.3 млн.) посідає друге місце після Польщі (6 млн. дол.). Російським церквам переказано 3.4 млн. дол. допомоги, в тім Православній Церкві 2.2 млн., католицькій 1.2 млн.

На терені колишнього СССР дістали допомогу також Білорусь, Вірменія, Естонія, Грузія, Казахстан, Кургизія, Латвія, Литва, Молдова, Узбекистан. Допомога церквам Східньої Европи становить 44 відсотки загальної суми (28.4 млн. дол.).

В Україні передано грошову допомогу 109 старшим віком і хворим черницям — 10,900 дол., 315 семінаристам у Львові — 97,500 дол., 20-ти послушницям монастирів — 6,000 дол., на придбання 89 авт для одинадцяти епархій — 613,500 дол. на закуп будівель під монастир у Мукачеві — 40,000 дол. на релігійні радіопередачі зі Львова — 164,000 дол.

На півдні України збільшилося число хворих на кишкові хвороби

Крим. — Неякісна питна вода на півострові спричинила від початку року 5,000 випадків захворювання на вірусовий гепатит, повідомила 14-го червня УНІАР. У зв'язку з критичною ситуацією санітарно-епідеміологічна ситуація дозволила відкритися цього сезону лише 300 дитячим оздоровлювальним закладам з 1,000.

Згідно з УНІАР, епідеміологічна ситуація на півдні України гіршає. В Одеській області за минулі п'ять місяців зареєстровано 29 хворих на дизентерію, серед яких двоє дітей. У 1997 році вже померло двоє осіб. Ситуація викликає занепокоєння у медичних фахівців, не зважаючи на незначні темпи зростання випадків гострих кишкових захворювань.

Збільшилося і число заражених вірусом СНІД. В Одеській області їх уже зареєстровано 1,408.

У травні на Донеччині померло кілька осіб від спалаху сибірки. Збільшення епідемій в Україні, а також інших колишніх совєтських республіках, пов'язане з низьким рівнем санітарних умов і браком державних фондів на охорону здоров'я.

Як відомо, стан медичної обслуги в країнах колишнього СССР можна порівняти до країн Третього світу. Допомога, яка йде зі Заходу, включно з українською діяспорою, не задоволяє існуючих потреб, а багато дечого пропадає.

В Урбані починається українознавча конференція

Ню Йорк (НТШ-А). — Від 20-го до 25-го червня ц. р. це вже буде 16-ий рік, що в Іллинойському Університеті в Урбана-Шампейні проходитиме україназнавча конференція, яку організовує Українська Науково-Дослідна Програма при цьому університеті. Ініціятором цього задуму є д-р Дмитро Штогрин, професор української літератури й культури Іллинойського університету, який уже років сім веде підготову цих конференцій. Цього року конференція буде поділена на дві головні теми: „Бібліотечна співпраця України і ЗСА" і „Українська мова в сучасній Україні". Зголосилося понад 110 учасників з України, Канади й Америки.

У мовній частині приблизно 40 доповідачів будуть мати доповіді на такі теми, як правопис і недавні зміни в ньому, мовна політика, проблеми державної мови, мова преси, мова в освіті, театрі, мова в найновіших літературних творах, мова в перекладах. Багато доповідачів — це гості з України, відомі мовознавці, професори, дослідники, літературознавці і молоді науковці. Серед них Лідія Коць-Григорчук (Львів), Микола Жулинський (Київ), Роксоляна Зорівчак (Львів), Марія Зубрицька (Львів), Олександер Чередниченко (Київ), Тарас Киян (Чернівці), Володимир Калашник (Харків), Олена Гудзар (Тернопіль), Лариса Масенко (Київ), Павло Іващенко (Харків), Олексій Кравчук (Донецьке), Ірина Кохан (Львів), Ірина Старовойт (Львів), Роман Маловський (Київ), Леся Калинська і також науковці з України, які тепер перебувають у ЗСА на різних стипендіях — Роксоляна Зорівчак, Олена Бех, Антоніна Березовенко, Лада Коломієць, Андрій Даниленко.

Мовна частина конференції присвячена 70-ій річниці першої Всеукраїнської мовної конференції, яка відбулася у Харкові в травні 1927 року. На ній були представники всіх земель України, і правопис, який був вислідом нарад, був компромісовим. Його затвердила і Академія Наук, і Наукове Товариство ім. Шевченка. Совєтська влада припинила дію цього правопису в 1933 році; діяспора ще досі в більшості притримується його і вживає „Правописний словник" Григорія Голоскевича.

Співспонзором мовної частини конференції в Урбані є Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці, і крім Д. Штогрина до програмової комісії входять члени НТШ Андрій Горняткевич (Канада), Лідія Коць-Григорчук (Україна), Ася Гумецька (ЗСА), Мирослава Знаєнко (ЗСА), Роксоляна Зорівчак (Україна), Лариса Онишкевич (ЗСА), і з НАНУ Микола Жулинський.

Мовна частина конференції буде проходити цілий день у п'ятницю, 20-го червня, а тоді кожного дня від суботи до середи, 25-го червня, тільки після полудня. Бібліотечна частина буде також ввесь день у п'ятницю (паралельно), потім кожного дня до полудня. За інформаціями слід телефонувати: (217) 356-9195.

Президент хоче зупинити штучне підвищення платень

Київ. — Намагаючись прискорити виплату заборгованих платень, Президент Леонід Кучма дав 12-го червня Урядові завдання підготувати і потім дати на розгляд парляменту законопроєкти, які унеможливили б штучне підвищення платень, повідомила УНІАР.

Л. Кучма також запропонував Урядові законодавчо оформити відповідальність за неправильне використання фондів, призначених на платні, стипендії та інші соціяльні виплати. Президент вважає, що Генеральна прокуратура повинна посилити нагляд за бюджетними видатками і розслідувати випадки використання їх не за призначенням.

Своє рішення Л. Кучма зробив після того, як, розглядаючи стан заборгованости у платнях, виявив, що на підприємствах окремих галузей штучно підвищують ставки і оклади працівників. Президент також звернув увагу на те, що в певних регіонах не виконується його указ, який передбачає спрямування не менше як 75 відс. бюджетних фондів на погашення заборгованости в платнях. Це приводить до порушення конституційного права громадян на своєчасне отримування винагороди за працю і викликає справедливе обурення людей.

Президента стурбувало й те, що загальна ситуація з погашенням заборгованости не покращується. Борг продовжує зростати. Наприклад, у травні платню не отримали 12 млн. осіб.

Убивство припинило ірляндські мирні переговори

Лондон. — Убивство Ірляндською республіканською армією двох невинних поліцiянтів у Північній Ірляндії знову перервало мирні переговори, бо з цього приводу британський уряд зірвав будь-які контакти з Сінн Фейн, політичним відділенням ІРА.

Убивство вчинено у понеділок, 16-го червня, в центрі міста Лурган у повіті Армаг де обидва поліцiянти, 34-річний Джан Грегем і 30-річний Дейвид Ендрю Джансон, відбували звичайну пішу рутинну службу. Обидвох убито вистрілами прямо ввічі двома невідомими чоловіками, а вкороткі після цього невідомий повідомив радіовисильню у Белфасті, що убивство вчинила ІРА.

Цей вчинок ІРА ще більше віддалив можливості Сінн Фейн бути учасниками формальних мирних переговорів, якими провадить Джордж Мічелл, колишній сенатор ЗСА. Впродовж останнього року представники з усіх ірляндських угрупувань, за виїмком Сінн Фейн, вели формальні переговори про те, як закінчити існуючу жорстокість та поліпшити можливості Північної Ірляндії. Представників Сінн Фейн виключено з щих переговорів, тому що минулого лютого ІРА ,котра бореться проти британського управління Північною Ірляндією, зірвала договір про припинення збройної боротьби. Поки ІРА не припинить збройної боротьби уряд

(Закінчення на стор. 4)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

УРЯД СПРИЯЄ КРЕДИТУВАННЮ СЕЛА

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Павло Лазаренко на відкритті міжнародної виставки-ярмарку „Агро-97" у Бориспільському районі на Київщині сказав, що головним завданням Уряду в питанні реформування агро-промислового комплексу є створення умов для його кредитування. За словами П. Лазаренка, Уряд сприятиме у наданні селу довготривалих кредитів, а ця виставка дає змогу побачити українські здобутки і зробити висновок які господарства та підприємства варто підтримувати. Прем'єр-міністер відзначив загальне поліпшення справ у сільському господарстві та побажав хліборобам успіхів і сприятливої погоди.

Ю.КОСТЕНКО ЗУСТРІВСЯ З ПРЕЗИДЕНТОМ ЕБРР

КИЇВ. — Тут відбулася зустріч українського міністра охорони довкілля Юрія Костенка з президентом Европейського банку реконструкції і розвитку Жаком де Ляровієром. Міністер ознайомив президента ЕБРР з документами, які засвідчують виконання українською стороною умов для отримання кредитів. Відбулося також спільне засідання української урядової делегації і Ради директорів ЕБРР, на якому обговорено питання надання Україні кредиту для добудови четвертого блоку Рівенської АЕС та другого блоку Хмельницької АЕС. Домовлено про проведення конференції країн-донорів, які можуть надати кредити для перетворення об'єкту „Укриття" в Чорнобилі на екологічно безпечну систему. Передбачається, що інвестиції нададуть і потужні українські інвестори, а частину акцій викуплять будівельники, які споруджують згадані енергоблоки.

СПОРУДЖЕНО КОРАБЕЛЬ ДЛЯ РОСІЙСЬКОГО „ГАЗПРОМУ"

ІЛЛІЧІВСЬКЕ. — На Іллічівському кораблебудівному заводі спущено на воду корабель „Голубое пламя", споруджений на замовлення російського акціонерного товариства „Газпром". Корабель використовуватиметься як база відпочинку для працівників „Газпрому" в районі Сочі. Спорудження його тривало два роки з участю не лише українських, але й польських та італійських кораблебудівельників.

ЗАРПЛАТНІ НЕ ДОМОГЛИСЯ

ЛУГАНСЬКЕ. — Працівники Луганського обласного радіоцентру від 1-го червня проводять пікетування, протестуючи проти затримки зарплатні за чотири місяці. Акція покищо результатів не принесла, але вона триватиме доти, доки не приверне до себе увагу влади, сказали учасники пікету.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВИКИ ВИЇХАЛИ ДО ЗСА

КИЇВ. — Пресова служба Міністерства Оборони України повідомила, що до ЗСА вилетів український військовий підрозділ для участи у миротворчих навчаннях „Кооперейтів нагет-97", які проходять від 11-го червня до 4-го липня на військовій базі Форт Полк, Луїзіяна. Навчання відбуваються у рамках програми „Партнерство для миру". Участь беруть 20 країн, з яких чотири представляють НАТО: ЗСА, Канада, Бельгія і Туреччина. Інші військові підрозділи, які прибули з України, Болгарії, Чехії, Естонії, Грузії, Мадярщини, Казахстану, Латвії, Литви, Македонії, Молдови, Польщі, Румунії, Словаччини, Словенії та Узбекістану, є учасниками програми „Партнерство для миру". Україну представляють курсанти розвідувального факультету Київського інституту сухопутних військ під командуванням капітана Олександара Зуя.

ВИЗНАЧАЮТЬ РОЛЮ ПРОКУРАТУРИ

КИЇВ. — Тут 10-го червня під головуванням Президента України Леоніда Кучми відбулося чергове засідання комісії з координації заходів щодо запровадження Конституції України. Розглянуто перехідні положення основного закону щодо правосуддя та діяльности прокуратури. Особливу увагу приділено визначенню ролі та місця прокуратури в системі правного захисту України. Л. Кучма наголосив на необхідності негайно прийняти закони, які наблизили б створення такої судової системи, яка відповідала б принципам, закладеним у Конституції, та сучасним вимогам.

З УКРАЇНИ ДЕПОРТОВАНО ТУРЕЦЬКОГО ГРОМАДЯНИНА

ХАРКІВ. — У п'ятницю, 13-го червня, громадянина Туреччини Менгі Гусейна депортовано з України згідно з постановою прокурора Харківської області. Таке рішення прийнято на підставі документів і матеріялів, зібраних працівниками обл.ласного Управління СБУ.

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 16-ГО ЧЕРВНЯ, ЗСА запевнили Кувайт у своєму зобов'язанні щодо безпеки їхньої країни, зокрема від колишніх окупантів Іраку та Ірану. Про це, під час своїх відвідин Кувайту, в запляннованій ним для власного ознайомлення турі п'ятьох арабських країн в околиці Перської затоки, говорив секретар оборони Вілліям Коген, на зустрічі з еміром шейхом Джабером аль-Ахмад аль-Сабаг. В. Коген сказав, що ЗСА продовжуватимуть утримувати у цьому на нафту багатому регіоні, сильну військову присутність, щоб не було несподіванок від Іраку чи Ірану, цих двох військових потуг в околицях Перської затоки.

У СУБОТУ, 14-ГО ЧЕРВНЯ, асистент президента Бориса Єльцина настоював на тому, що Чечня залишиться частиною Росії, але уряд не буде провадити боротьби за це. Одначе Боріс Березовський, заступник секретаря Оборонної ради Росії, підкреслив, що збройний конфлікт міг би відновитися тільки тоді, як при кермі в Москві будуть не відповідальні особи. На пресовій конференції він підкреслив, що Чечня є частиною Російської Федерації. Мови про дворічну боротьбу чеченців за своєсамостійність не було, бо теперішній договір Росії з Чечнею справу незалежности Чечні залишив невирішеною, але відкритою. Чеченський провід повводиться, якби правив незалежною державою, але одночасно в багатьох справах співпрацює з Росією.

В АМЕРИЦІ

У П'ЯТНИЦЮ, 13-ГО ЧЕРВНЯ, в Денвері, федеральна рада присяжних одноголосно схвалила, щоб 29-річного Тімоті МекВея покарати смертю за збомблення ним Урядового будинку в Оклагома Сиіті 19-го квітня, 1995 року, де загинуло 168 осіб, а понад 850 було поранено. Т. МекВей присуд прийняв без будь-якого вияву емоцій. Присутніми також були його батько Вілліям МекВей, мати Мілдред Фрейзер та їхня молодша дочка 23-річна Дженніфер МекВей. Рада присяжних, яка складалася з п'ятьох жінок і сімох чоловіків, що визнали Т. МекВея винним ще 2-го червня, застановлялася над його долею 11 годин і осягнула одноголосний вирок смертної кари.

ДЖЕЙМС МЕКДУҐАЛ, колишній партнер президента Билла Клінтона у невдалих стосунках Вайтвотерської афери, у понеділок, 16-го червня, почав відбувати свій трирічний присуд ув'язнення за шахрайство і змову, у федеральній тюрмі в Лексінґтоні, Кентакі. В Аркансо, стейті його проживання, він залишив цілий рад питань про подані ним інформації слідчим, які відносяться до президента Б. Клінтона та його дружини Гілларі Родгам-Клінтон. Дж. МекДугал міг за свої провини отримати 80-річний присуд, але з уваги на те, що після визнання його винним, він почав співпрацювати зі слідчими і за те отримав значно зменшений присуд.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Йдеться не тільки про НАТО

Недавно колишній секретар Державного департаменту ЗСА Генрі Кіссінджер засудив підписання порозуміння між НАТО і Росією, підкресливши, що цей документ надає Росії забагато можливостей втручатися в повсякчасну діяльність Північно-атлантійського оборонного союзу, по суті обмежуючи його найважливіші функції щодо стабілізації ситуації в Европі. Г. Кіссінджер свого часу пропонував обмежити можливості Росії, не доводячи до створення Постійної спільної ради з участю у ній російського представника. Авторитет цього визначного політика не потребує особливих підтверджень, а тому, коли він каже, що з підписанням згаданого документу в НАТО побільшає проблем, то, мабуть, має рацію. Насамперед, хоча б тому, що Росія одержала право вета в ПСР і цим самим має змогу бльокувати певні кроки НАТО у включенні до нього деяких з післякомуністичних країн як колишнього СССР, так і країн Східньої Европи. Тим то Г. Кіссінджер і звернувся до Сенату ЗСА, щоб той зробив усе можливе для запобігання ослаблення НАТО підписанням будь-яких подібних документів у майбутньому.

Виглядає, що НАТО не вдасться розбудувати за рахунок включення до нього нових членів відразу. Цей процес мусить тривати відносно довго, і насамперед прийнятими до цієї організації можуть бути тільки так звані безпечні країни. Україна наразі до їх числа не входить. І тут виникають небезпідставні побоювання того, що не прийняті до цієї організації країни можуть знову переорієнтуватися на Росію. В нинішніх же умовах це може загрожувати непередбачуваними ситуаціями чи, навіть, цілковитим занепадом не тільки НАТО, який тепер може відбутися дуже й дуже швидко. Недарма, отже, конгресмен Бенджамін Гілман старається переконати Сенат і застерегти від повторення помилки понад півстолітньої давности та щоб у процесі поширення НАТО не створилася група другорядних його членів. Звичайно, сьогоднішня Росія надто слаба, щоб становити якусь суттєву загрозу для Заходу. Але вона ще має достатньо сил, щоб шантажувати своїх найближчих сусідів. Зокрема, мілітарно охлялу Україну. З цим слід серйозно рахуватися. Те, що недавно підписаний великий договір між Україною та Росією передбачає недоторканість державних кордонів, ще нічого не означає. Як сказав колись один відомий дипломат, договори і кордони створюються для того, щоб було що порушувати. Це, як відомо, підтверджено світовою практикою дипломатії.

Слід зауважити, що деякі політологи скептично дивляться на перспективу вступу до НАТО в майбутньому тих країн, котрі не будуть прийняті до цієї організації в першу чергу. Виглядає на те, що зволікання з прийняттям до НАТО тих, хто цього прагне, є помилкою. Бо недарма в народі кажуть, що, мовляв, добрим є тільки відкладуваний сир. Бо Росія й далі старатиметься робити все для того, щоб НАТО трималося від неї якнайдалі. Поширення НАТО це не тільки привілеї для окремих країн, які вступлять до нього, а ґарантія стабільности та безпеки в Европі. А якраз ота европейська стабільність найбільше не до душі Москві.

Звичайно, абсолютно іґнорувати Росію не доводиться з багатьох причин. Але надта обережність Заходу в стосунках з нею, зволікання з прийняттям до НАТО післякомуністичних країн, задовге капризне перебирання кандидатами може закінчитися непередбачувано насамперед для того ж Заходу: Росія змобілізується, залікує економічні рани і стане потугою, що вже відверто диктуватиме свої умови світові. Минулий досвід повинен би принаймні дечому навчити тих західніх політиків, які в нинішній непростій ґльобальній обстановці почуваються надто безпечно. Держави, вчасно не прийняті до НАТО, яке могло б стати ґарантом їх національної безпеки та державної недоторканости, мають три шляхи: неприєднання до будь-якого бльоку, вступ до НАТО, утворення новітнього "варшавського договору". В нинішній світовій ситуації позабльоковим бути дуже складно чи й просто неможливо. Залишається два з названих шляхів — вступ до НАТО чи чогось іншого. І не виключена перспектива, що відкинуті Заходом післякомуністичні країни зупинять свій вибір на Сході, який, з усього судячи, завжди готовий прийняти їх з розпростертими обіймами. Слід, отже, пам'ятати, що сьогодні йдеться не так про проблеми НАТО, як про нажближче майбутнє всього світу.

Ярослав Гайвас

ТРИВОЖНІ СИҐНАЛИ

Два міжнародні політичні акти підписано останнім часом. Один з них — це основоположний — Фаундінґ Акт — підписаний двома президентами: Б. Клинтоном і Б. Єльцином у Парижі і міністрами закордонних справ 15-ти країн, членів НАТО; другий — підписаний в Сінтра, Портуґалія, міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком і міністрами закордонних справ 16 країн — членів НАТО, а Президент України Леонід Кучма має підписати той Акт на початку липня в Мадриді, де буде пленарна конференція всіх членів НАТО і на яку запрошено також Президента Кучму. Президент Російської федерації Єльцин, після підписання Фаундінґ Акту, став асоціяйованим членом НАТО з правами брати участь у всіх нарадах НАТО, з ним мають бути узгіднювані рішення НАТО, але права „вето" він не має.

Розходження

Як відомо, довкола того останнього в інтерпретації двох догововірних сторін, тобто НАТО і Росії, є засадничі розходження, бо російська сторона інтерпретує це як фактичне право „вето", а чинники НАТО, ті, що висловились у цій справі, заперечують. Договір у справі України, згідно з інформаціями преси України, дає право Україні звертатися консультативно до керівних чинників НАТО, якщо виникне з будь-якого боку загроза її безпеці. Яка є процедура поступування НАТО в такій ситуації і які повинні бути його рішення, — ще невідомо. Так само невідомо, чи в Мадриді разом з підписом Президента України покладуть на українському документі свої підписи президенти ЗСА і Росії. Документ визнає і заповідає, — дехто каже, зобов'язує, — НАТО захищати суверенність і територіяльну неподільність України та сприяти і допомагати чинно українській державі в її стабілізації та розбудові. Крута дорога, якою йшла підготова того документу (дехто називає його хартією) та складання підписів під ним викликали деякі застереження з боку української громадськости; коментарів стосовно тексту немає, бо покищо повен його текст невідомий. Одначе насторожує той факт, що Фаундінґ Акт підписували дуже урочисто, чого не було у випадку підписування українського Акту.

Кампанія протиукраїнська

Часово зближеною з конференцією в Парижі, де були президенти ЗСА і Росії, відбулася візита Президента Кучми до Вашінґтону на чолі чисельно великої і складом її учасників вагомої делеґації. Перед прибуттям Президента Кучми до Вашінґтону відбулася широко закроєна, як виявилося, пляново приготовлювана кампанія в ЗСА, а головно у Вашінґтоні, проти України. Кампанія ця особливо концентрувала свою увагу на господарській проблематиці. Подібна вона була, хоч багато гостріша, як у часі перед прибуттям Президента України останнім разом. Тоді в американських засобах інформації подавано сенсаційні інформації про „продаж" українським Урядом літаків міжнародним злочинним організаціям, які вживають їх для перевозу наркотиків, очевидно, до... ЗСА. Проти типу таких літаків, які продуковані в Україні й у своїй катеґорії належать до найкращих, вже перед тим були публічні голоси неґативного характеру, ясно, з конкуренційних міркувань.

Коли Президент Кучма прибув до ЗСА, його тоді офіційно, як подали засоби масової інформації, сконфронтовано з тими нібито фактами. Він заперечив ці закиди документами та іншими додатковими свідчими даними і доказав, що обвинувачення проти України є звичайними вигадками, сконструйованими міжнародними елементами, які ведуть ще й інші акції проти України. Теперішня нагінка проти України мала бути підтримана, як нібито „доказами", фактами, що деякі американські фірми мусіли відкликати свої інвестиційні ініціятиви в Україні через вину з українського боку. Серед інших „доказів вини" з українського боку був факт, що українська сторона останнім часом продала на американському ринку значну кількість спеціяльної сталі, яка своєю якістю дорівнює американській сталі, а чи навіть перевершує американську цього самого типу, і то за значно меншу ціну. Закид був, що ціна дампінґова, тобто нижча власних коштів виробу в Україні. Американські господарські кола дуже гостро виступають проти таких випадків і, коли вони доказані, державні чинники реаґують швидко і боляче проти винуватців. Але чомусь, у випадку українського сталевого „дампінґу", обвинувачам вийшли суперечності, які заперечують їхні твердження. Вони, одночасно з закидом дампінґу, поставили вимогу американському Урядові, щоб той, крім кари, стягнув з України зворот поважної суми, яку українська промисловість заробила на цьому експорті, тобто щось коло 60 (шістдесят) мільйонів долярів. Але тут їм і поковзнулася нога, бо, коли українські продуценти продавали цю високоякісну сталь за нижчі ціни ніж власні кошти, то як тоді вони могли *заробити* аж таку високу суму долярів?! А коли таки заробили їх, то тоді, виходить, продавали зі зиском, а тим самим за вищу ціну, як власні кошти виробу, — отже не було „дампінґу".

Добре сталося, що Київ, повідомлений про такі маневри перед прибуттям Президента Кучми до Вашінґтону, вислав компетентних і добре поінформованих речників економіки та інших представників влади і ті з'ясували фактичний стан справ. Але це тільки підкреслило раніше вже очевидний факт, що є чималі економічні (і не тільки економічні) сили в світі, які мають свої небезпечні для України пляни, а саме — знівелювати українське виробництво, створити ринковий голод на промислові вироби, а тоді використати до краю українську занадто ліберальну господарську політику і заповнити ринок своїми виробами. І, на жаль, у цьому відношенні, як це ми вже мали змогу довідатись із засобів масової інформації, вже дійшло до просто катастрофального стану. Українська промисловість пáдає безперервно, не зважаючи на всі дотеперішні обіцянки збоку урядових чинників про покращання, а ринок заповнений чужими виробами в той час, коли український промисел може продукувати кращі і дешевші вироби.

Надмір імпроту

Не йдім далеко. Запитайте українських жінок, а вони вам скажуть, що українські текстильні вироби, позначені „мейд ін Юкрейн", мають великий попит серед консументів на західніх ринках своєю якістю і ціною. Але це тільки частина правди, а друга частина звучить, на жаль, значно гірше. У той час, коли на українські вироби є високий попит, український ринок виповнений такими самими імпортованими виробами. Тільки, що вироби ті гіршої якости і за вищу ціну. Завдайте собі труду й провірте! А коли довідаєтеся про кінцевий ефект такого, тоді зжахнетеся: *тільки вісім відсотків товарів на українському ринку є українського виробництва!* Все решта — імпорт. Як же це так? Український продукт добрий на світовому ринку, а в Україні немає збуту для нього? А наслідки цьому очевидні: робітники без праці, а коли працюють, то дістають жебрацькі зарплати, держава не має прибутків, щоб платити працівника, а суспільна опіка може дати кільканадцять гривень на місяць тим, що не мають з чого жити, ані нікого в родині, щоб їм допоміг. Але зате ви почуєте червоних примітивів у Верховній Раді, як вони домагаються підвишок платень, покращання опіки над крайньопотребуючими та субвенцій для промислів, які не „спрацьовують", а всякі субвенції ідуть у першу чергу директорам та адміністрації, що сидять із згорнутими руками. Соромно слухати, як ліві нардепи (народні депутати) деклямують проти приватизації, виключають різні підприємства від приватизації, але ніхто з них не заікнеться, як зрушити промисел, як збільшити його активність, як піднести добробут країни, а не субвенції.

Причина лиха

Власне у тому є причина лиха. Червоні нардепи створили фактичний бльок з непóтрібами, які сидять за керівничими столами. Одні одних підтримують. Чимала вина в упадку промислу і за державним керівництвом, яке занадто ліниве, щоб запізнатися з тими заходами, що їх інші держави стосували в подібних ситуаціях. Кожна держава переходила через важкі умови, через кризи. І тоді держава законами захищала своє виробництво, своїх продуцентів, обмежувала, або й на якийсь час припиняла, ввіз таких чи інших товарів з-за кордону. У світі це прийнято і, хоч заінтересовані імпортери нарікають, але вони погоджуються з життєвою конечністю. Кожен нарід має право забезпечувати людський рівень життя для своїх громадян і це робили всі країни. Від України вимагають такого господарського, зокрема торговельного лібералізму, на який можуть собі позволити тільки високорозвинені традиційні режими.

Кращий парлямент

Зближаються нові вибори і було б трагедією, коли б ми не обрали нового і кращого складу Верховної Ради. Зміни мусять бути всюди, але насамперед у складі парляменту, бо тепер прийшла черга на це. Старих номенклятурників, які за п'ять років свого керівництва розвалили промисел і завели хаос в країні, треба за всяку ціну заступити новими людьми, які не перебувають у чаду маркс-со-леніно-сталінізму, які зуміють по-новому й праґматично, а не по-доктринерськи, рішати господарські проблеми. До парляменту треба вислати нових людей, бо старі соромом вкрили землю і

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Дві розмашисті імпрези в УІА одночасно

Тут бо 5-го травня ц. р. повзялися виявити свої культурні надбання не тільки ми, українці, але теж і наші давні історичні сусіди — греки. Точніше: Український Інститут Америки та Елладський культурний центр Грецької православної дієцезії. Отже влаштовано виставку передусім сучасних мистців обох народів: С. Гординського, А. Гуменюка, Ю. Козака, Бориса і Святослава Макаренків, Лоренса Маноса, Р. Марковича, Константина Пиляріноса, Л. Пясецької, С. Стойко, С. Сурмач-Миллс, Г. Титли та Джорджа Філіпакіса. Знайшась тут із приватної збірки Х. і І. Касанових праці передчасно померлого Марка Зубара „св. Юрій" і „св. Параскевія". А зі збірки І. Гаєцької кілька анонімних ікон Почаївської Богоматері. З ґалерії Хризанти Камінської-Гентиш можна було купити тут деякі старі анонімні ікони. Виставка тривала до 17-го травня ц.р.

Імпрезовим організатором пощастило щодо збору публіки, бо люди, що прибули на вечорове відкриття, із здивуванням побачили на афішці напис: sold out. Було переповнення у залях, приємне, навіть побажане. Не думаю, що колинебудь довелось мені зустрінути більшу культурницьку метушню і тісняву в УІА, як отого вечора.

При цім піднесенім настрої не можна поминути і однієї прикрости, а саме, так як у програмі концерту були згадані, як і годиться, короткі дані про співаків чи інструменталістів, то про малярів чи скульпторів не було ні слова. Цього ж не можна не доглянути! Якісь хоча б мінімальні згадки належало подати.

Гості запопадливо, деякі більше деякі менше, приглядались іконам, очікуючи початку концерту. Грецькі ікони були більшого формату, як українські. Загально ікони були виконані або темперою або олійною фарбою. Наші ікони були менші формою, зате їх було більше. З мистецького погляду всі вони були, можна сказати, на приблизно однаковому рівні: у клясичному, загально прийнятому візантійському стилі малювання. Усі вони кольоритні, яскраві, більше чи менше золота, без вагомих прикмет особистости та індивідуальности. Панівною постаттю іконопису було зображення Матері Божої. Грецькі мистці відзначились хіба більшим розмахом. У наших іконах була деяка відмінність радше в кольориті. Не всі праці були на продаж. Єдина ікона Гординського мала значок 1,500 дол.

Юрій Козак раз малює під стиль старинних ікон, інший раз попадає на дещо цукеркову картинність. І це дивує. Ту саму зайвину кольориту зустрічаємо в частині праць Р. Марковича. Його інші картини, теж реставровані, проявляють стійкість. С. і Б. Макаренки, крім ікон, виставили дещо з церковних вітражних праць, наприклад, Хрест-Тризуб. Деякі різниці у стилі зображення виявила учениця П. Холодного мол. Галина Титла. Мабуть вперше виставила свої сприємливі ікони С. Стойко. Ми побачили тут знову праці Слави Сурмач-Миллс, що їх люди радо купують. Вона теж демонструвала для зацікавлених спосіб малювання ікон яйцевою темперою. До показу старинної техніки малюваня ікон енкавстикою („розтопленим воском") треба було запросити нашого мистця-ветерана Любомира Кузьму.

З інших праць наших живописців слід відмітити невеликі ікони „Мадонна з дитям" (4) Лідії Пясецької, які дискретно вирізнялися своєрідною стилістичною наснагою індивідуальности і принадою. Тільки про неї ми нічого не знаємо. І тут саме відчулось брак нотаток про мистців у каталозі.

З грецьких праць не можна поминути Л. Маноса, його „св. Юрія" та „св. Миколая", чи потужної різьби К. Пиляріноса (непродажна).

Зорганізуванням імпрези, особливо музичної, зайнявся піяніст Володимир Винницький. Відкрив вечір довголітний президент УІА мґр Володимир Баранецький. Концертову програму розпочато Сонатою Макрима Березовського, що її із темпераментом і ґрацією відіграли скрипаль Юрій Мазуркевич і піяніст В. Винницький. Кольоратурне сопрано Олександра (Леся) Грабова обдарувала громаду трьома піснями. Треба згадати „Вечірню пісню" (не Лисенка, як у програмці, а о. Кирила Стеценка), і народну „Дощик" в обр. Лисенка, при майстернім супроводі В. Винницького, який у дальшому акомпаньював і іншим. Він же і заграв із запалом та іскристою перлистістю Сонату Ц-дур Бортнянського. Баритон О. Чмир виконав дещо з пісень Ігоря Соневицького з циклу „Зів'яле листя" Франка. Згадати слід хоч би „Неперехідним муром" та народну в обр. Скорика „Ой гук, мати".

(Закінчення на стор. 3)

Анатолій Гороховський

Не кожна людина людині — вовк

(Документальний нарис)

II

Моя співрозмовниця зручно влаштувалася в кріслі, на якусь мить замовкла, певно, щоб пригадати нелегкі роки, які довелося пережити, і почала свою оповідь.

— Більш як півстоліття минуло з того сумного червневого дня, коли нацисти ступили на нашу землю. В першій же день почали свою криваву орґію, у гітлерівську катівню потрапили мої сестри, з яким більше не довелося бачитися. А потім нацисти примусили всіх жидів зібратися на міській площі і погнали нас на схід. В багатотисячній колоні була я, між чоловік і його дуже хвора стара мати, яка не могла ходити і тому доводилося нам її нести. Йшли пішки, з кожним днем ставало все важче і важче, сонце дошкуляло, а тих, хто відставав, пристрілювали на місці, або віддавали на розправу собакам, які були спеціяльно для цього витреновані. Ніхто, звичайно, не знав куди йдемо, з'являлися різні чутки. Одні стверджували ніби нас ведуть до місця праці, інші запевняли, що з першої залізничної станції, на яку прийдемо, відправлять у спеціяльні табори. А тим часом дісталися до Могилів-Подільського. Там нам було дозволено помитися в річці, попити вдосталь води і відразу погнали далі. Сили покидали нас, все частіше і частіше лунали постріли, це гітлерівці добивали нещасних...

Я з увагою слухав хвилюючу розповідь, і намагався уявити той жах, в який потрапили невинні люди. Як виявилося потім, це були ще тільки квіточки, а ягідки дозріли пізніше. В кінцевому підсумку похід, під час якого загинуло більше половини людей, завершився в лісі, який впритул підступав до містечка Копайгород на Вінниччині. В літні місяці тут проходили вишкіл вояки совєтської армії, які жили в дерев'яних бараках. Саме там нацисти влаштували жидівське ґетто, яке пильно охоронялося. Всіх попередили, що підходити до огорожі, яка була під високою електричною напругою, не дозволяється, за порушення цього правила ростріл на місці.

— Розкажіть, будь ласка, як жилося вам в ґетто?

— То було не життя, а мука. Уявіть собі невелику кімнату, в якій містилося 20-30 осіб, спати можна було лише по черзі, ні помитися, ні зварити. Щодня треба було шукати що поїсти, адже їжу, яку нам видавали, не можна було вживати, люди хворіли, вмирали від шлункових захворювань. Однак залишитися живими моїй родині, як і багатьом іншим допомогли місцеві люди, які мешкали недалеко від ґетто. Я маю на увазі українців, які ризикуючи своїм життям, всіляко підтримували нас. Вночі ґетто охороняли німецькі жандарми, а в денний час їх заступали місцеві поліцаї. Було серед них чимало порядних людей. З вдячністю можна назвати Атена. Саме він дозволяв мені виходити на короткий час, щоб дістати їжу, або якусь одежину.

— Просив би вас послатися на конкретних людей, які сприяли вам долати труднощі.

— Ви кажете „долати труднощі", а я б сказала — рятувати життя. Це визначення точніше передає ситуацію, в якій ми опинилися. Одного разу, коли Атен дозволив вийти за браму ґетто, до мене підійшла місцева жінка середніх літ з приємною посмішкою на вустах і запросила до себе додому. Коли я переступила поріг хати, то ледве стримала сьлози радости, адже минуло кілька місяців, як не сиділа на справжньому стільці, не говорячи про те, що не їла такого смачного борщу, яким мене пригощала Ніна Крук, — так звали ту жінку, яка стала рятівницею нашої родини. Вона поцікавилася, де я народилася, що робила до війни, з ким перебуваю тут...

Ніна запропонувала, щоб вся моя родина перейшла жити до неї. Подякувавши за запрошення, я сказала, що не можу його прийняти через те, що мати мого чоловіка зараз тяжко хворіє на дизентерію.

— Про це не журіться, — відповіла вона, — вилікуємо її.

Моя гостя підвелася з крісла, кілька разів пройшлася по кімнаті, а потім ступила на бальконі, звідки відкривалася чудова панорама центральної частини старовинного міста, якому сповнилося три тисячі років...

— А чи сподобалася вам наша столиця? — запитала мене.

— Можу повторили лише те, що відповів на аналогічне питання Президент України Леонід Кравчук під час перебування в Єрусалимі. Він сказав:

— Вважаю його одним з найкращих міст у світі.

Закінчення буде

Взірцева громадська діячка

Українська громада Фльориди нечисленна. Одних цей чарівний куточок землі звабив на постійне місце проживання, інші, як перелітні птахи, зігріваються тут від північного холоду. Розкидані невеличкими групами по берегах Атлантичного океану, Мексіканської затоки, часом не знають один одного. Однак, є особистості, при згадці імени яких у кожного появляється тепла посмішка, і всім вони відомі.

Недавно, у ці прекрасні травневі дні, українські громади Маямі і Голливуду відзначили день народження однієї з основоположниць Українського танцювального колективу Катерини Годівської. Друзі, знайомі з щирими привітаннями прийшли до її затишної домівки розділити цю приємну подію.

К. Годівська

У зв'язку з цією датою так багато хочеться сказати про цю надзвичайно талановиту і скромну людину, життя якої проминуло у вихрі танцю і з морем сатисфакції. Народжена в Америці, К. Годівська не асимілювалася, а гордо несла почуття національної гордости впродовж свого життя.

Понад сорок років К. Годівська була хореографом танцювального гуртка в Маямі, віддала свої вміння, вільний час, навчаючи українську молодь історії українського національного танцю. Завдяки наполегливій праці К. Годівської вищезгаданий колектив здобув неабияке визнання. Отримуючи нагороди на міжнародних фестивалях в Маямі, виступаючи перед американськими громадянами, гуртківці поширювали красу і чар українського танцювального мистецтва.

„Взірцева громадська діячка", — так кажуть про К. Годівську. Важко перерахувати всі доручення, громадські становища, які, починаючи з 1949 року, гордо і старанно вона виконувала. Влаштовуючи українські національні свята, будучи членом управи мистецького комітету, головою Сестринства у православній парохії, опікункою молоді при церкві, делеґаткою до Міжнародного комітету для влаштування національних свят у Маямі — Катерина Годівська здобула пошану серед українців громад Маямі та Голливуду.

Незважаючи на стан здоров'я, життєві кризи, К. Годівська надалі без упину працює в різних напрямах, ділянках громадського життя, виношуючи ще так багато різних задумів. Тепер К. Годівська є активною діячкою Американської жіночої організації міста Голливуд, віцепрезидентом Спілки Українських Промисловців і Бизнесменів. Вона також є членом 368 Відділу УНСоюзу.

Українські громади Маямі та Голливуду дякують Катерині Годівській за довголітню працю, за збереження нашої етнічности, за все зроблене. Одночасно бажають ще більших досягнень на широкій ниві громадського життя.

д-р Ірина Одинак-Дзюбинська

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ЗЛОЖИЛИ

IV — 97

500 дол. Українська Щадниця у Філядельфії (Ist Security Federal Savings Bank);
450 дол. Василь Леканка;
150 дол. Володимир Дебайло (на Патріярхальну Катедру в Києві);
по 50 дол. Осип і Надія Німилович, Володимир Винницький;
по 25 дол. Оксана Поритко, Олена Ощипко, Анна Сташко;
15 дол. Б. Кульчицький;

V — 97

100 дол. Олена Кульчицька (на Богословську Академію у Львові);
по 50 дол. Марія Оксана Бачинська та родичі Юліян і Олена (на курс християнської моралі і етики в Римі для студентів з України), Роман і Надія Барчук, Михайлина Величко;
30 дол. Катерина Кокорудз;
по 25 дол. Ф. Серабин, В. Т. Жила, Віра Сендзік, Джеймс Кропп, Франко Шатинський, Орест Колтунюк, Марта Турчин, Ігор Гуменюк, Роман і Любомира Мельник, Валтер Романів;
по 20 дол. Соня Конрад, Семен Гасяк, Ольга Бохна, Дмитро Ласевич, Ірена Райнер, Зиновій Квіт;
по 10 дол. Стефанія Семущак, Остап Ґац.

305 дол. Українське Патріярхальне Товариство в Баффало, Н. Й. — Оксана Бережницька голова (остання вплата за 1996 р.);

На Будівельний Фонд в селі Заздрість зложили:
100 дол. Ярослав і Надія Бігун;
35 дол. Даміян Ґеха;
30 дол. Зеновія Воробець;
по 25 дол. А. Н. Цегельська, Люба Артимишин;
по 20 дол. Катерина Гусак, Олена Климишин.

Додаток до збірки за січень 1997 р.

На Будівельний Фонд в селі Заздрість зложили:
500 дол. інж. Остап і Ірена Захарків — в пам'ять батьків Хор. УСС-сів Григорія і учительки Теодозії та брата Нестора Старшини УПА Стельмахів і Миколи Захарків Старшини Української Дивізії брата Остапа;
по 100 дол. д-р Татяна і Марта Доберчак, Маркіян і Люба Онуферко;
по 50 дол. Володимир Ворох, Ольга Дубик;
30 дол. д-р Ярослав і Богданна Ґелета;
по 25 дол. Роман Качай, Мирон Бучак, Люба Мрилоцька, Александер Білик, Михайло і Стефанія Рудик.

Листа ч. 053 — Коляда в Філядельфії, ПА — збирав інж. Юліян Головчак.
Зложили:
по 50 дол. інж. Юліян і Олена Головчаки, д-р Леонід і Ірена Рудницькі;
40 дол. А. Клюфас;
по 30 дол. Оксана Поритко, Н.М. Кассіян, Віра Пак;
по 25 дол. Зенон і д-р Тетяна Цісик, Михайло і Ольга Нич, Ю. і М. Крижановські, Олекса і Марія Пришляк, В. і Т. Брикович;
по 20 дол. Ярослав і Лоїс Білинські, В . Винницький, Марта Тарнавська, Мирон і Марія Масюк, С. Новаківський, Іван і Анна Квік;
по 15 дол. Р. Гарасимович, А. Гарасимович;
по 10 дол. д-р Ярослав і Тетяна Тотан, д-р Н. Р. Пазуняк, Поритко, Роман Улане, З. Чорнобіль, І. Якубовський, Віра Пришляк і Евген Лоза.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД (ФОНД СВ. СОФІЇ) ЗА 1996 РІК

500 дол. Українське Патріярхальне Товариство в Баффало;
110 дол. д-р Дякун Андрій;
по 100 дол. Бережницька Оксана, Лаврівська Ірина;
90 дол. д-р Ґіль Зиновій і Володимира;
60 дол. Фолизюк Василь;
90 дол. д-р Ґіль Зиновій і Володимира;
60 дол. Фолизюк Василь;
по 50 дол. Боднарський Зенон і Марія, д-р Грешчишин Мирослав і Лідія, Дусанівський Богдан і Софія, Ільківська Анастасія, Ільківський Дмитро і Олександра, Якубовська Ольга;
40 дол. Микитин Іван;
35 дол. Седлярчук Анна;
по 30 дол. Вішка Антін і Анастасія, Войчак Роман і Ірена, Горбачук Іван і Марія, Дзюба Корнель і Малина, Левчик Микола і Дарія, Мохнач Михайло, Проценко Михайло, Яремко Дмитро і Елсі;
21.38 Амер.(30.00 Канад.) Крохмалюк Стефанія;
по 25 дол. 127 Відділ Українського Народного Союзу, Бараницький Дмитро і Долорес, Барицький інж. Микола, Білоголовський Онуфрій і Галя, Блендоногий Михайло і Надя, Боднарська Франя, Конотопський Роман, Коссовський Юліян, Левицький Василь і Марія, Мандзій Михайло і Текля; Мороз Ігор і Христина, Олексій інж. Евген і Світляна, Осадца Стефанія, Паславський Микола і Тетяна, Слободинська Ангелина, Цьолко Люба;
по 20 дол. Ващак Станислав і Зеня, Гаврилюк Осип, Ганицький Володимир і Анна, Ганущак Богдан і Марія, Гайдук Іван і Катерина, Головатий Любомир і Соня, Ґорґанюк Стефан, Данило Михайло, Касприк Роман, Качмарик Іван і Оксана, Кілко Андрій, Коцай Богдан, Коцай Михайло і Катерина, Кулик Рут, Луковська Евгенія, Марчиха Олекса, Мацьків Дмитро і Михайлина, Мосійчук Зеновія, Наливайко Марія, Остащук Микита і Василина, Паращій Антоніна, Пашковський інж. Богдан, Печончик Гнат і Софія, Поліщук Петро і Анна, Салдит інж. Михайло і Оксана, Середюк Василь і Евфрузина, Скробала Микола, Сметанюк Василь, Сивенький Василь і Марія Сташків Михайло і Катерина, Федик Роман, Хомин Олена;
по 15 дол. Дергак Зенон і Ярослава, Ковалик Петро і Розалія, д-р Лоза Уляна, Мороз інж. Богдан і Катерина, Пітолай Дмитро і Софія, Тушницький Михайло, Шевчук Іван і Надія, Щирий Іван і Анна, Юрків Текля;
по 10 дол. Артимович Анна, Бобенчук Ярослава, Борачок Ярослава, Бурда Анна, Васильківський Гнат і Катерина, Вашкурак Михайло і Анастасія, Гринчак Петро і Юлія, Гнатів Марія, Гаравус Христина, Душенко Ольга, Заньків Анна, Заньків Мирослав, Значко Катерина, Івахів Михайло і Марія, Кордупель Іван і Анна, Курляк Олекса і Анна, Кульчицький Іван, Мандзій Петро, Папіш Федір і Галина, Петришин Андрій і Марія, Петрович Катерина, Плотиця Пилип і Марія, Романишин Евген, Савуляк Михайло, Стасюк Маркіян і Лідія, Триняк Василь, Троян Марія, Шарван Василь і Марія;
по 5 дол. Вітрик Антоніна, Завадівська Домка, Ліськевич Михайло, Ортинський Михайло.

Датки в пам'ять...надруковані в місячних звітах так як вони приходили до каси Т-ва Св. Софія.

Вічна їм пам'ять!

Збірщики були: Оксана Бережницька, Онуфрій Білоголовський, Зенон Боднарський, Станислав Ващак, Михайло Мохнач, Татяна Паславська, Микола Паславський, Андрій Петришин, Дмитро Пітулай, Евген Романишин.

В звіті за 1994 рік пропущено даток на Патріярший Фонд Анни Крупи 10 дол., а в звіті за 1995 рік — Михайла Вашкурака 10 дол.

Сума збірки на Патріярший Фонд _______ 3,071.38 дол.

IV і V — 97

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку:

IRS №. 23-7380645

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd.
Elkins Park, PA 19027.

Доповідь д-р Е. Соловей в УВАН

Д-р Елеонора Соловей, науковий співпрацівник Відділу теорії літератури Інституту літератури НАНУ (Київ), виступила в УВАН 13-го квітня ц. р. з доповіддю на тему: „Суспільна й літературна доба в щоденнику Сергія Єфремова (1923-29)".

Тут подамо короткий зміст цієї доповіді. Прелегентка спочатку розповіла про історію знайдення цього цінного щоденника. Щоденник (сім блокнотів та зошитів, дрібно записаних) був знайдений органами служби безпеки (тоді ҐПУ) в таємному схованку в домі С. Єфремова, вже після його арешту і, розуміється, конфіскований ними. І так цей щоденник переховувався в архівах ҐПУ–НКВД–КҐБ понад п'ятдесят років. Наприкінці 1980-их років після реабілітації засуджених за приналежність до СВУ (Союзу Визволення України) цей щоденник був переданий до фондів Інституту архівознавства при Центральній науковій бібліотеці ім. В. Вернадського у Києві.

В останніх роках працівники цього Інституту, розпочавши підготову видання цього щоденника, зіткнулися з багатьома специфічними питаннями: насамперед, текстологічними, але також і пов'язаними з обставинами життя С. Єфремова, його оточенням, науковою спадщиною. Тоді вони звернулися до д-р Е. Соловей, оскільки саме вона декілька років тому підготувала виданий в 1991 році том „Літературно-критичних статтей С. Єфремова", написавши передмову і примітки до цього тому; вона також написала гасла та статті про С. Єфремова до нових енциклопедичних та наукових видань. І тепер, завдяки співпраці д-р Е. Соловей з архівістами згаданого вище Інституту, має в скорому часі вийти друком щоденник С. Єфремова.

Після доповіді (зліва): д-р Е. Соловей, проф. Ю. Шевельов, М. Гурин, О. Радиш, д-р А. Процик.

Д-р Соловей стверджує, що в щоденнику Єфремова виразно відчувається його категоричне несприйняття напрямних „нової доби", себто тодi нового комуністичного режиму. Очевидно, він усвідомлював собі, що цими записками наражає себе на небезпеку, але надіявся, що в майбутньому це допоможе відтворити картину тих надзвичайно тяжких обставин. Прелегентка вважає, що ці записки є також доказом його душевної самоти. Він тоді був змушений замовчати, і це йому, як колишньому публіцистові й критикові дореволюційного часу, було дуже тяжко сприймати.

На підставі записок С. Єфремова д-р Е. Соловей дійшла до висновку, що драматизм його ситуації полягав ще в тому, що, прагнучи відсторонитися від тієї „нової доби", він з надто багатьох причини не міг цього осягнути: його потребували, на нього покликалися і друзі й недруги. В тих обставинах він не мав можливости вести відвертих дискусій, а будучи глибоко принциповою людиною не міг висловлювати думок, які були незгідні з його переконаннями. Ця ситуація його дуже пригнічувала.

Аналізуючи щоденикові записи Єфремова, прелегентка вказала на послідовність, прямоту і непоступливість автора у стосунках з радянською владою, його органічний нонконформізм. Відійшовши від політики, Єфремов сподівався знайти „модус вівенді" в науковій роботі у літературознавчих студіях і одночасно вносити корисне в ці ділянки науки. Але головний предмет його студій — література, ставав „коліщатком і ґвинтиком" нової комуністичної ідеології. Єфремов намагався зосередитися на клясиці, але і тут наражався на строгу цензуру. Отож, його намагання знайти якийсь вихід з тяжкого становища розбивалися об тверді мури нового диктаторського режиму.

Друге, чим переймався і глибоко переживав С. Єфремов, як свідчать його записки, це доля Всеукраїнської Академії Наук. Він робив усі можливі спроби, щоб хоч якось зберегти її, не допустити до перетворення її на наукову установу, яка базувалася б виключно на комуністичній ідеології. Але його старання не мали ніякого успіху.

На думку прелегентки, деякі погляди С. Єфремова виглядають сьогодні надто суворими, консервативними, народницькими, але саме ці прикмети його мислення можуть допомогти новим поколінням осмислити історичний досвід доби комунізму без упереджень, більш об'єктивно.

Прелегентка закінчила свою доповідь словами: „Свою статтю про Шевченків щоденник Єфремов назвав „Літературний автопортрет Шевченка". Аналогічним чином щоденникові записи самого Єфремова можна назвати з цілковитою певністю його автопортретом. Попри всю стриманість він мимовільно самохарактеризувався, виявив свою особистість із своєю напрочуд дивовижно цілісною натурою, працьовитістю, усталеністю життєвих принципів".

Після доповіді відбулась дискусія, в якій брали участь проф. Юрій Шевельов, Е. Петруняк, д-р Тамара Булат, д-р Анна Процик, С. Стецюк.

М. І.

Тривожні...

(Закінчення зі стор. 2)

нарід український, не вмівши за місяці схвалити бюджету, або не встані зрозуміти нових потреб і відповідно до них схвалити нову виборчу ординацію, новий виборчий закон.

А найвищі державні керівні органи відповідають, власне вони, за призначення відповідних людей на керівні пости. Немає випадку в світі, а тільки стається таке в Україні, що новий кандидат дістає якийсь керівний пост, особливо пост прем'єр-міністра, не подавши своїх плянів праці, свого резюме́, *що* і *як* він хоче робити. Прем'єр і міністри відходили один за одним і не залишали за собою своїх осягів, а тільки погіршений стан господарки і взагалі життєвих умов. Кому вони такі потрібні?

Довкола України є чималі інвестиційні фонди в Англії, Франції, Німеччині, Японії та в інших країнах, і коли американські, або інші капітали не хочуть, або бояться, анґажуватися в Україні, є ще наші ближчі сусіди, які мають менші капітали, але можуть виручити в неодному. Недалеко України є потужні арабські капітали, чому не піти до них? Ось українські летунські заводи випродукували новий АН 140 модель середнього засягу літак, що його вироблятимуть у Росії, що зумовлене попередніми договорами, а тепер прийшов новий солідний співпродуцент — Іран. Шансів треба шукати, а не чекати на них!

Дві...

(Закінчення зі стор. 2)

Сопрано Оксана Кровицька проспівала пісню Барвінського на слова Франка „Місяцю, князю", (шкода, що не з оркестрою). Цікавіше випала народна в обробці Бориса Лятошинського „Ой піду я до млина". Квартер ім. Леонтовича, що складається з Ю. Мазуркевича, Ю. Харенка, Б. Дев'ятова і В. Пантелеєва, заграв Скорикову „Мелодію" і Леонтовича — А. Філіпенка „Ой, яворе", які не довжиною, а наспівністю і вервою дуже подобались. Тенор Роман Цимбала проспівав народну „Стоїть гора" (слова Леоніда Глібова) і „Безмежнеє поле" Лисенка (слова Івана Франка). Однак у дуеті з Кровицькою у „Запорожці" Гулака-Артемовського, через недиспозицію голосову дещо заломився. Це може кожному співакові приключитись.

Концерт у цілому випав зовсім успішно. Публіка була задоволена обома імпрезами і ще довго при розмові та вині, оглядаючи ікони, провела культурно і відрадно вечірній час.

У ДВАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ
смерти нашого дорогого, невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА та ДІДУНЯ

бл. п.

ВАСИЛЯ КУЗЬМИ

будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
в четвер 19-го червня в ранішніх годинах:

в катедрі св. Юра у Львові;
в старенькій церковці в Глинянах-Замістя;
в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н.Й. та
в монастирі св. Йосафата у Ґленкові, Н.Й.

Про молитви за спокій душі покійного просять:
дружина НАДІЯ з дітьми та внуками.

З жалем і смутком повідомляємо, що 11-го червня 1997 р. по довгій і важкій хворобі упокоївся у Бозі мій найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ІВАН ПІДГАЄЦЬКИЙ

нар. в Перемишлянах.

Залишив у глибокому смутку:
дружину — КАТЕРИНУ
дочку — НАДІЮ ПІДГАЄЦЬКУ
синів — ЗЕНОНА з дружиною ІРИНОЮ
— ІВАНА з дружиною МАРТОЮ
внуків — ДЕЙМОНА ПІДГАЄЦЬКОГО
— СТІВЕНА ПІДГАЄЦЬКОГО
братанка — ВОЛОДИМИРА з дружиною і синами АВЕНОМ і ХРИСТОФОРОМ
та родину і знайомих в Україні й ЗСА.

Ділимося сумною вісткою, що 5-го червня 1997 р. в Асторії Ню Йорк, відійшла у вічність наша дорога ДРУЖИНА, МАТИ, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

АНАСТАЗІЯ ВОРОБЕЦЬ
з дому ЗАПУХЛЯК

нар. 1920 р. в селі Горожанка, Монастирського району, Тернопільської обл.

ПОХОРОН відбувся 9-го червня з церкви Чесного Хреста, Асторія на цвинтар Святого Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Залишила у глибокому смутку:

мужа — ТЕОДОРА
дочку — СТЕФАНІЮ ГАНЧУК з родиною
сина — БОГДАНА з родиною
сімох внуків і дев'ятеро правнуків
ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні.

Вічна їй пам'ять!

Календарець тенісових змагань на Союзівці в 1997 році

4—6-го липня — індивідуальні першенства УСЦАК-Схід
2—3-го серпня — подвійні ігри
30-го серпня — 1-го вересня — крайові першенства УСЦАК
20—21-го вересня — клюбовий турнір КЛК.

Нова книжка І. Савицької

Нещодавно, бо в другому кварталі 1997 року, у Видавництві „Свобода" в Джерзі Сиmі, Н. Дж., появилася нова книжка відомої письменниці в діяспорі та Україні Іванни Савицької під заголовком „З мого вікна".

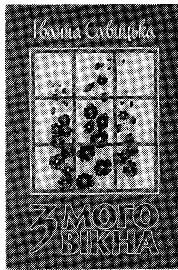

Чепурна 140-сторінкова книжка найперше притягає увагу своєю барвистою обкладинкою роботи Романа Завадовича. Однак найбільш цікавим є розподіл матеріялу, котрий разом з відповідними заголовками підрозділів так і манить, щоб його почитати, бо полонить увагу та на крилах власних спогадів несе кожного у його минувшину, починаючи від цікавого „Сама про себе", „Стежками в молодість", „Америка, Америка", „Зустріч з Україною", „З мого вікна" і аж до сентиментального „Друзям в далеку дорогу". Кім того книжка має розділ „Родинний альбом" де вміщено цікаві світлини з родинного альбому авторки. Оповідання та розповіді так і ваблять своїми підзаголовками, а почавши читати так і не хочеться відкласти книжки. Цікава вона ще й тим, що розповіді про людей та події це для багатьох події їхніх днів, а для інших це розповіді про те як було.

Книжку в ціні 20 дол. можна набути в книгарні Видавництва „Свобода", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302

Св. п. д-р Г. Дуда

Галя Дуда померла 3-го травня 1997 року. Її смерть вразливо заболіла родину та друзів, але її життєрадісність залишається серед нас. Тому тяжко не усміхатися, згадуючи її.

Стоїть бльондинка, з веселими очима, рум'яними чічками та енерґічним захопленням кожноденного життя. Стоїть людина, котра вміла забавляти і бавитися, співати і танцювати. Стоїть особа, котра наполегливою працею здобула академічні і професійні досягнення та включалася у громадську діяльність. Стоїть наша товаришка, котрої бадьора та доброзичлива вдача зуміла зав'язати багато вузлів дружби. Стоїть Галя і щиросердечно сміється...

Галя ставилася серйозно до науки і до праці. Після закінчення університету у Ню Йорку та кількалітньої вчительської практики, вона продовжує свою академічну кар'єру: здобуває докторат з освіти у Гарварді, а згодом маґістерський ступінь з бизнесу у Гартфорді. Спочатку працює як декан в Мерсі коледж (Ню Йорк) та в коледжі св. Йосифа (Коннектикат), а тоді розробляє навчальні програми у різних фірмах. Створює свою приватну фірму Achievement Technology, яка займалася тренуванням персоналу та консультуванням. У 1960-их і ранніх 70-их роках Галя писала постійну колонку в „Українському Тижневику".

Своє професійне знання Галя теж завезла в Україну, коли в 1991 році, як доброволець, переводила семинарі з менаджменту та комунікації для офіцерів українських збройних сил. Своїм знанням методики та завзяттям Галя вміло створила відкриту і легку атмосферу і показала учасникам, як через забавні вправи можна відкрити серйозні принципи. І Суворівське училище у Києві загомоніло Галі сміхом...

Св. п. Г. Дуда.

Галя любила громадську діяльність. Була ученицею „Рідної Школи", членом СУМ, чисельних хорів, частою гостею, а в студентські роки працівником Союзівки. Під час свого навчання у Гарварді допомагала у збірковій акції ФКУ, а після переїзду до Гартфорду була активною членкою СУА і Фонду Чорнобиля.

Союзівка притягала Галю красою природи та товариським життям. Тому не диво, що Галя стяла одною із засновниць Клюбу „Сузі-кю". Це стало нагодою кожному, хто бажав з української громади включитися у тиждень розвагових зайнять на Союзівці, переплетених серйозними та палкими дискусіями, харитативними проєктами і товариськими чи романтичними знайомствами. Своєю енерґійною ініціятивою Галя часто започатковувала чи то розмову, чи пісню, чи забаву, а її розсипаний сміх привітливо приваблював усіх.

Галі цікавість до життя, товариськість та приємна вдача легко гуртували собі друзів, які включали різних людей, яких вона поважала. Вона вірила у притаманне добро кожної особистости і її цікавило, як зуміти це відкрити та збагнути.

Часто Галя роздумувала про духовне життя і безнастанно розшукувала нагоди його поглибити. Це запровадило її у католицький харизматичний рух, в якому вона брала активну участь. Її зацікавлення, повага до ближніх, оптимізм, життєрадісність і товариськість створили особу, присутність якої тепло обіймала інших.

Тому її друзі втішалися щасливою весільною парою, коли осінню 1995 року Галя і Джін Флайшер затанцювали свій шлюбний вальс на Союзівці.

Доля нагло і скоро навела турботи тяжкої хвороби рака. Галя трималася своєї життєрадости і тішилася кожним днем, вперто шукаючи можливостей вилікування. А голос її далі дзвінко сміявся... Була вона оточена своєю родиною та тими друзями, котрих вона з такою теплотою згуртувала. Люблячий та добрий чоловік ішов з нею крок у крок аж до останньої пісні „Ніч вже йде..."

Наша Галя відійшла у всесвіт, де відкриває ті таємниці, яких шукала. Але основна частина її залишилася серед нас. Її життя було повне радости, поривів, здобутків. Вона надалі нагадує нам усім, що кожний день — це дар, який треба вповні використати, що життя повне таємниць, вартих ризику, що співжиття з іншими збагачує його значення. Тому тяжко думати про Галю і не усміхатися. Вона назавжди залишається такою серед нас.

Щоби увічнити її пам'ять, створюємо постійний Фонд Галі Дуди при Фонді Допомоги Дітям Чорнобиля. Відсотки фонду будуть призначені на викриття і лікування грудного раку в Медичному інституті у Львові.

Так символічно і практично нехай Галі доброзичливий усміх також обійме потребуючих в Україні.

Просимо складати пожертви на Фонд Галі Дуди: Halya Duda Memorial Fund, Children of Chornobyl Relief Fund, 272 Old Short Hills Rd., Short Hillls, N. J. 07078.

Вава Бачинська

Убивство...

(Закінчення зі стор. 1)

Британії та Ірляндії заявили, що Сінн Фейн не буде допущено до участи у переговорах.

ЗСА і британський прем'єр-міністер Тоні Блейр, гостро засудили цей вчинок ІРА, називаючи його брутальним і підступним, а прем'єр-міністер Ірляндії Джан Брутон підкреслив, що ці вбивства тільки підтверджують, що ні Сінн Фейн, ані ІРА не є справді зацікавлені миром.

ПОДІЇ

РІЧНІ ВИСТУПИ УЧНІВ УМІ

Нюарк, Н. Дж. — Місцевий відділ Українського Музичного Інституту влаштовує річні виступи учнів УМІ, які відбудуться у п'ятницю, 20-го і вівторок, 24-го червня ц.р. в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект аве. в Ірвінґтоні, Н. Дж. Початок о год. 7-ій вечора. Виступатимуть учні кляс Д. Каранович, Т. Богданської, Т. Булат, Н. Слободяник, А. Гельбіґ та Р. Венке.